แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

Guidelines for Academic Administration Based on Sikkha 3 of Educational Opportunity Expansion Schools in Kabchoeng Educational Administration Network 3 Under Surin Primary Educational Service Area Office 3

นวลจันทร์ สินประกอบ
Nualjan Sinprakob
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.
Email : Nualjan109@gmail.com

Received : May7, 2024; **Revised :** July4, 2024; **Accepted :** August9, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น วิธีการ และแนวทางบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เป็นวิจัยแบบผสมวิธี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 96 คน และแบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าบริหารงานวิชาการ จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสตามหลักไตรสิกขาทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับแรก รองลงมาคือด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ

2) วิธีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสตามหลักไตรสิกขาทั้ง 4 ด้าน ด้านละ 2 วิธีการ โดยรวมคือ ศึกษาสภาพปัญหา ประชุมวางแผนร่วมกันทั้งผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา กำหนดแนวปฏิบัติที่มีความชัดเจน ประชุมชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร ปฏิบัติตามระเบียบอย่างถูกต้อง มีคุณธรรมและความสุขในการปฏิบัติงาน ทำอย่างเข้าใจและ

แก้ปัญหาได้ มีการประเมินแผน การปฏิบัติงานของบุคลากร ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นกัลยาณมิตรต่อเนื่อง

3) แนวทางบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสตามหลักไตรสิกขาทั้ง 4 ด้าน ด้านละ 2 แนวทาง โดยรวมคือ สำรวจสภาพและวิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน เน้นให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม คำนึงถึงบริบท ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ประชุมวางแผน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยนำหลักไตรสิกขามาใช้เป็นกรอบในการบริหารงาน จัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์ นิเทศติดตามผล ผู้เกี่ยวข้องสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากร ปฏิบัติตามระเบียบอย่างถูกต้อง มีคุณธรรมและความสุขในการปฏิบัติงาน ทำอย่างเข้าใจและแก้ปัญหาได้ มีการประเมินแผนการปฏิบัติงานของบุคลากร ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา; หลักไตรสิกขา

Abstract

This article aims To study the needs, methods, and guidelines for academic administration according to the three principles. The School expands educational opportunities, the Educational Management Network 3, under the Surin Primary Educational Service Area Office 3, is a mixed methods research. Data were collected using a questionnaire. The population was school administrators and teachers. School expands educational opportunities Kap Choeng 3 Educational Management Network, under the Surin Primary Educational Service Area Office, Area 3, totaling 96 people and interview form Important information providers are Ten educational institution administrators and heads of academic administration also analyzed the data. Statistics: percentage, mean, standard deviation and the index of essential needs. The research results found that.

1.The need for the academic administration of the school to expand opportunities according to the three principles in all four areas is overall at a high level. When considering the priority index of essential needs, it was found that the curriculum development aspect of the educational institution had the priority index of essential needs in the first place. Followed by the development of internal quality assurance systems and educational standards. In terms of developing and using technological media for education. In terms of measurement, evaluation, and transfer of academic results, respectively.

2 . Methods for methods of academic administration based on *Sikkha 3* of educational opportunity expansion schools in the educational administration Network 3 under the Surin Primary Educational Service Area Office 3 consisted of 4 aspects with 2 methods for each aspects as follows; studying problem conditions; having a joint planning

meeting with administrators, teachers, and school committees; setting clear guidelines; meeting to explain to relevant people; educational institution administrators' support and encouraging personnel to follow the regulations correctly; having morality and happiness in working; practicing and problem solving understandably; having evaluation of plan and working performance of personnel; and inspection and giving suggestions for continuous development of work in a friendly manners.

3. The guidelines for academic administration based on *Sikkha 3* educational opportunity expansion schools in the educational administration Network 3 under the Surin Primary Educational Service Area Office 3 consisted of 4 aspects with 2 guidelines for each aspects as follows; surveying conditions and analyzing problems; analysis of the community needs; emphasis of the participation of all parties involved; considering of the context of traditions, local wisdom, the needs of students and the community; meeting to plan on the development of the educational institution's curriculum, measurement, evaluation, and transfer of academic results, development of internal insurance systems, and educational standards, development and usage of technological media for education by using the principle of *Sikkha 3* as a framework for administration; creation of educational institution's information system, public relations, supervision and following up the related people to support and encourage personnel to follow the regulations correctly; having morality and happiness in working; practicing and problem solving understandably; having evaluation of plan and working performance of personnel; and inspection and giving the suggestions for continuous development of work in a friendly manners.

Keywords: Academic administration; Educational opportunity expansion schools; Sikkha 3

บทนำ

ประเทศไทยมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้ทันกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยกลุ่มเป้าหมายที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนา คือ กลุ่มผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญต่อการศึกษา ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน และกลุ่มครู อาจารย์ผู้สอน การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพและเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศและสังคม ประเทศไทยจึงจำเป็นที่จะต้อง

ปรับปรุงการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจชีวิตอย่างแท้จริงและสามารถดำเนิน ชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยอาศัยระบบการศึกษาตามหลักไตรสิกขามาใช้ในการฝึกอบรมให้ ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้าน โดยหวังว่าจะทำให้การจัดการศึกษาเข้าสู่การพัฒนาที่สมบูรณ์ได้ แต่ปรากฏว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 ยังมีผลลัพธ์ทางวิชาการไม่ค่อยเป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร เช่นเดียวกันคือ ยังขาดความเข้าใจในแนวคิดการบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขาเชิงบูรณาการ (ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, 2555, หน้า 4.)

โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อผู้เรียนสถานศึกษาควรใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด ซึ่งผลทางด้านวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ยังควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้เกิดคุณภาพและผลประโยชน์แก่ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบงานวิชาการเป็นอันดับแรก ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการทำงานของครูผู้สอน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การจะทำให้ได้ผลนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องยึดหลักทฤษฎีและหลักธรรมมาใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการบริหารงานวิชาการอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

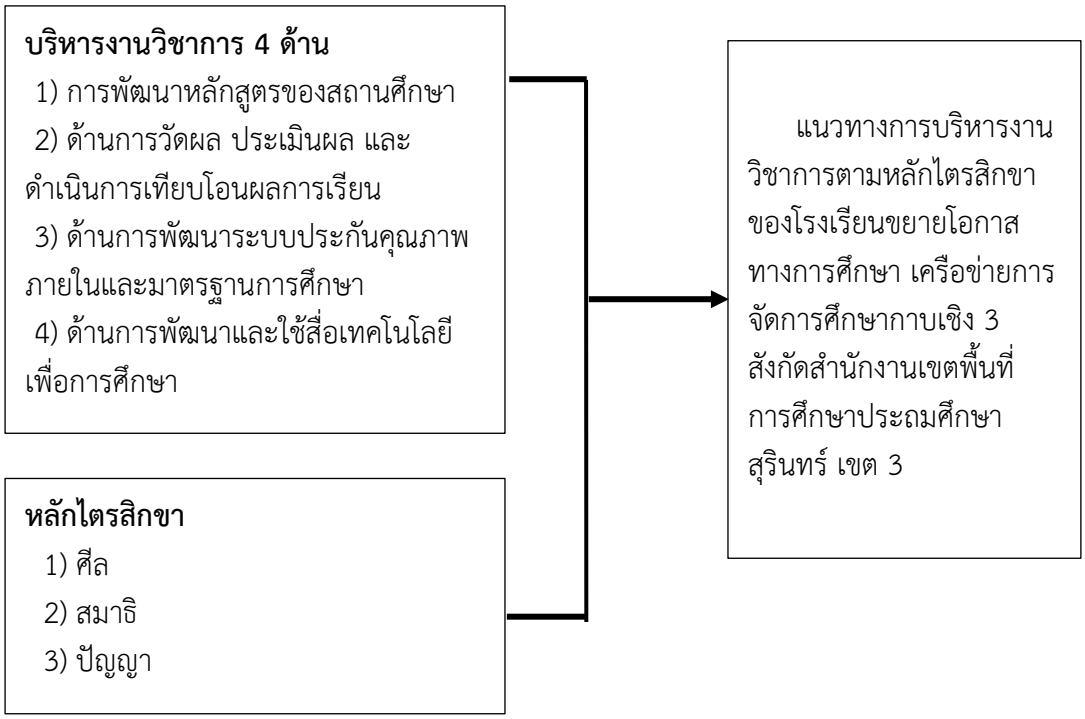
การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ(รุจิร์ ภู่สาระและจันทรานี สงวน 2545)การบริหารงานวิชาการเป็นมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติเป็นอุดมการณ์ สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2559 น23)กระบวนการบริหารงานวิชาการสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะงานได้จัดไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้ 1. ขั้นการวางแผน 2. ขั้นการจัดองค์การ 3. ขั้นการจัดดำเนินงาน 4. ขั้นการนิเทศภายใน 5. ขั้นการประเมินผล (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ 2551 น.40) การกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้โดยให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริงโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษโดยมุ่งเสริมให้มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและเป็นการพัฒนาการศึกษาโดยมีขอบข่ายงานวิชาการ 17 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น2) การวางแผนงานด้านวิชาการ3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้9)การนิเทศการศึกษา10)การแนะแนว11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา12)การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ13)การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น14)การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา15)จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา16)การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา17)การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 น. 41.) หลักไตรสิกขา คือ ข้อที่จะต้องศึกษา ข้อปฏิบัติที่เป็นหลักสำหรับศึกษา คือ ฝึกหัดอบรม กาย วาจา จิตใจ และปัญญาให้ยิ่งขึ้นไปจนบรรลุจุดหมายสูงสุดคือ พระนิพพาน ได้แก่ 1)อธิศีลสิกขา (สิกขาคือ ศีลอันยิ่ง) ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมทางความประพฤติอย่างสูง 2)อธิจิตสิกขา (สิกขาคือ จิตอันยิ่ง)ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมจิตเพื่อให้เกิดคุณธรรม เช่น สมาธิอย่างสูง 3)อธิปัญญาสิกขา (สิกขาคือ ปัญญาอันยิ่ง) ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมปัญญาเพื่อให้ เกิด ความรู้แจ้งอย่างสูง

จากการศึกษาข้อมูลแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิ จัยเชิงปริมาณ (Quantitave Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีจากตำรา หนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยซึ่งประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้ 1) แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร 2) แนวคิดเกี่ยวกับการ

ประเมินความต้องการจำเป็น 3) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 4) แนวคิดเกี่ยวกับหลักไตรสิกขา 5) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 6) บริบทของกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 7)งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีวิธีในการวิจัย ดังนี้

1) ประชากรทั้งหมดในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 96 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายกาบเชิง 3 จำนวน 5 คน และครูผู้รับผิดชอบหัวหน้างานวิชาการหรือครูผู้เกี่ยวข้องโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายกาบเชิง 3 จำนวน 5 คน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ดชนิด 5 ตัวเลือกและในการแปลความหมายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด 2554)ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ แบบสอบถามได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0. 96 และ 0.95 ใช้ศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 นำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 4 ด้าน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เนื้อหา สังเคราะห์ สรุปและนำเสนอในเชิงพรรณนาต่อไป

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรม สภาพปัจจุบัน สภาพที่ควรจะเป็น ดัชนีต้องการจำเป็นและลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 รายด้าน

ด้าน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น			$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล		
1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	3.57	0.81	มาก	4.34	0.51	มาก	0.2155	1
2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.80	0.68	มาก	4.49	0.40	มาก	0.1815	4
3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	3.75	0.67	มาก	4.45	0.43	มาก	0.1863	3
4 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.77	0.64	มาก	4.48	0.45	มาก	0.1874	2
ค่าเฉลี่ย	**3.73**	**0.65**	**มาก**	**4.44**	**0.38**	**มาก**	**0.19**	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ=3.73) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (μ=3.80) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (μ=3.77) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (μ=3.75) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (μ=3.57) เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ=4.44) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (μ=4.49) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (μ=4.48) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (μ=4.45) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (μ=4.34) เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยรวม พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก ($PNI_{Modified}$ = 0.2155) รองลงมาคือด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา($PNI_{Modified}$ = 0.1874) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.1863) และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย ($PNI_{Modified}$ = 0.1815)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาวิธีการ การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นกรอบ แนวทางในการพัฒนา พร้อมกับศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการโดยคำนึงถึงบริบท และมีการประชุมวางแผนร่วมกันทั้งผู้บริหาร คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา กำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ภายใต้ระเบียบข้อบังคับได้อย่างถูกต้อง2) ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ประชุมชี้แจง กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน มีการจัดประชุมชี้แจงแนวปฏิบัติให้คณะครูทราบ ตลอดจนส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เรื่องการวัดผลประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานและนำมาปฏิบัติจริง สนับสนุนให้ครูเข้าอบรมเพื่อพัฒนาต่อยอด เพื่อให้ดำเนินการอย่างถูกต้องได้คุณภาพ ประเมินผลและสรุปผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง สร้างขวัญและกำลังใจ 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำรวจความต้องการใช้สื่อ จัดหาส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณให้ครูผู้สอนได้ใช้สื่อที่ทันสมัย ให้ครูและบุคลากรอบรมพัฒนาการใช้สื่อ และจัดหาสื่อที่เหมาะสม ส่งเสริมให้ความรู้ ประเมินการใช้สื่อและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาแนวทาง การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ดังนี้

1)ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นจัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา วัฒนธรรมท้องถิ่น เน้นการมีส่วนร่วมประชุมวางแผนและดำเนินการตามที่ประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา อบรมพัฒนา มีการนิเทศติดตามผล

ประเมินผลและประชาสัมพันธ์ 2)ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน กำหนดแนวปฏิบัติกับงานวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ประชุมชี้แจงให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ อบรมและพัฒนาบุคลากร แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานอย่างถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง 3)ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษา ศึกษาระเบียบที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ประชุมชี้แจงให้กับคณะครู มอบหมายคณะดำเนินงานโดยแบ่งเป็นระดับปฐมวัยและขั้นพื้นฐาน ดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการ นิเทศ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล สรุปผล เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและรายงานต่อสาธารณชน 4)ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สำรวจความต้องการใช้สื่อ จัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพและทันสมัยให้กับคณะครูและนักเรียนใช้ในการสอน มีการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการพัฒนาสื่อ ซ่อมแซมปรับปรุงการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนงบประมาณ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมการใช้สื่อ พัฒนาตนเองและเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ พัฒนาสื่อโดยยึดหลักความถูกต้องตามระเบียบ กฎหมายข้อบังคับปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สนับสนุนให้ใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และเหมาะสมตามตัวชี้วัดของแต่ละรายวิชา จัดระดมทรัพยากรต่างๆที่มีในท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ วิทยากร ปราชญ์ท้องถิ่นประสนกับบุคคลต่างๆ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างจริงจัง นิเทศห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อทราบผล เข้าใจการดำเนินการและความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อค้นพบที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ ดังนี้

1.ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมาก ผลลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.2155) ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.1874) ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($PNI_{Modified}$ = 0.1863) และลำดับที่ 4 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($PNI_{Modified}$ = 0.1815) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นางสาวอัญชลี เรือนแก้ว ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน” ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รายด้านเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการ 2) ด้านการใช้สื่อการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการ

เรียนรู้ 3) ด้านการประเมินผล และ 4) ด้านการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านย่อย พบว่าครูมีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) การเตรียมตนเองในศตวรรษที่ 21 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การออกแบบการเรียนรู้ 4) การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ และ 7) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รายการที่ต้องการพัฒนาที่มีค่า PNI ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป มี 13 รายการ เรียงลำดับความสำคัญ 5 อันดับแรก ดังนี้ 1) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เป็นชุมชนแหงการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อแบ่งปันองค์ความรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษหรือ ภาษาต่างประเทศอื่นๆ ในการสื่อสารเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ 3) การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ 4) การศึกษาข้อมูลจากการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ 5) การศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และติดตามองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ

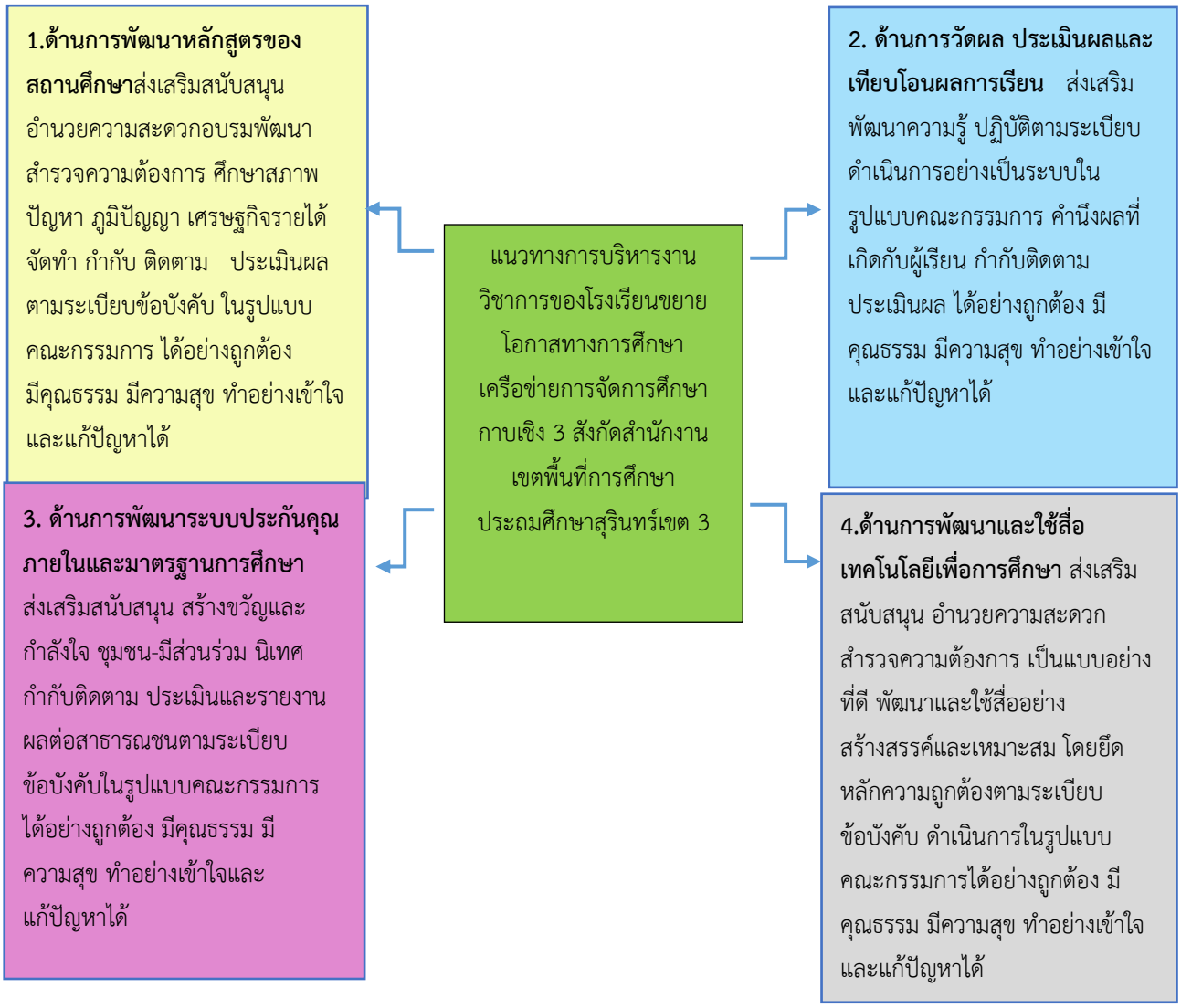
2. วิธีการการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 สรุปผลดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรศึกษาและจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพบริบทโดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรอบ วางแผนจัดทำและนำไปใช้ มีการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลได้อย่างถูกต้อง มีคุณธรรม มีความสุข ทำอย่างเข้าใจและแก้ปัญหาได้ 2) ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนควรกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ตลอดจนส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เรื่องการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนอย่างเป็นระบบได้อย่างถูกต้อง มีคุณธรรม มีความสุข ทำอย่างเข้าใจและแก้ปัญหาได้ 3) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาควรประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานและนำมาปฏิบัติจริง สร้างขวัญและกำลังใจ สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมเพื่อพัฒนาประเมินผลและสรุปผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างถูกต้อง มีคุณธรรม มีความสุข ทำอย่างเข้าใจและแก้ปัญหาได้ 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาควรให้บุคลากรอบรมพัฒนา สำรวจความต้องการ จัดหาส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน ประเมินและติดตามผลได้อย่างถูกต้อง มีคุณธรรม มีความสุข ทำอย่างเข้าใจและแก้ปัญหาได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพ์ใจ พุฒจัตุรัส ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1” ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ 2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 จำแนก ตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน และระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3. ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการ

ภาค 1 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น สูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐวิภา เครือวรรณ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุมส่งเสริม การศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ 2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนใน กลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่ม ส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ การพัฒนาหลักสูตรควรจัดเนื้อหา และประสบการณ์ให้สอดคล้องกับชุมชนและความต้องการของชุมชน จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีระบบนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ประเมินผลและสรุปผลแผนงาน โครงการกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำสิ่งที่เป็นประโยชน์มาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อการจัดการศึกษาต่อไป

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 สรุปผลดังนี้ 1)ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรจัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา วัฒนธรรมท้องถิ่น สำรวจสภาพปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากร ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี กำกับติดตาม ตามข้อบังคับได้อย่างถูกต้อง มีคุณธรรม มีความสุข ทำอย่างเข้าใจและแก้ปัญหาได้ 2) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ควรปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมให้บุคลากรอบรมพัฒนาตนเอง ดำเนินการอย่างเป็นระบบในรูปแบบคณะกรรมการและคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้เรียน กำกับติดตาม ประเมินผลได้อย่างถูกต้อง มีคุณธรรม มีความสุข ทำอย่างเข้าใจและแก้ปัญหาได้ 3) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภายในและมาตรฐานการศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ สร้างขวัญกำลังใจให้ครูและบุคลากร ดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการ โดยคำนึงถึงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ระดมความคิดนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินเพื่อพัฒนาได้อย่างถูกต้อง มีคุณธรรม มีความสุข ทำอย่างเข้าใจและแก้ปัญหาได้ 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรสำรวจความต้องการ ดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์พัฒนาปรับปรุงสื่อให้เหมาะสม นิเทศ กำกับติดตามได้อย่างถูกต้อง มีคุณธรรม มีความสุข ทำอย่างเข้าใจและแก้ปัญหาได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชญ์พิชา จันทา ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก” ผลวิจัยพบว่า 1)สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานครนายกโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ (1)ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่ (2)ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาสาระสอดคล้องกับเหตุการปัจจุบัน (3)ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง (4)ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษามีการใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ (5)ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามีการติดตามใช้และประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยี (6)ด้านการนิเทศการศึกษา มีการให้คำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา (7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาคุณภาพ และแผนปฏิบัติการ และสอดคล้องการผลงานวิจัยของนุชเรศ คำดีบุญ ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความ ต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ การวัดผลและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน การวางแผนงานวิชาการ และการพัฒนาหลักสูตร 2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีผลการประเมินความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ ในระดับมาก โดยมีแนวทางการพัฒนาแต่ละด้าน ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตร คือ ควรบูรณาการเนื้อหาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนเป็นมาตรฐานเดียวกัน การวางแผนงาน วิชาการ คือ ควรจัดเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของโรงเรียน ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดตารางเรียนของโรงเรียน ลดภาระงานอื่น ๆ ของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน คือ ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย เสริมสร้างจัดบรรยากาศในโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน พัฒนาห้องสมุดให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน การวัดผลและประเมินผล คือ ควรวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อใช้เป็นแนวทางในปีต่อไป และพัฒนานักเรียนให้ศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีให้เพิ่มมากขึ้น

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

สรุป

ระดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 ภาพรวมของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (μ=3.73) ภาพรวมสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก (μ=4.44) เมื่อพิจารณาทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดัชนีความต้องการจำเป็นภาพรวม ($PNI_{Modified}$ =0.19) โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดทั้งจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

2) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารควรกำกับติดตามให้มีการวัดผล ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง เพื่อจะได้ทราบถึงข้อเท็จจริง จะได้หาทางแก้ไขและพัฒนาปรับปรุงต่อไป

3) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรทำการวิเคราะห์สภาพปัญหา (SWOT) ร่วมกัน เพื่อหาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง

4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ดูแลระบบเครือข่าย อุปกรณ์ จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อดิจิตอลเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาอื่นหรือสังกัดอื่น

2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดี ซึ่งจะเป็นข้อมูลให้หน่วยงานได้นำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน พัฒนาสถานศึกษาให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* (กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* (กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย).

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5): ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยาบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ณัฐวิภา เครือวรรณ. (2563). การบริหารงานวิชาการตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนในกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

นางสาวอัญชลี เรือนแก้ว. (2560). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต* สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช.

นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต* สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประเวศ วะสี. (2544). ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วัฒนพานิช.

พระอธิการสกายแลบ ธมฺมธโร (นามโท). (2561). การบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.* สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พัชญ์พิชา จันทา. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัญฑิต* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พิมพ์ใจ พุฒจัตุรัส. (2563). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ทวีศักดิ์ ทองทิพย์.(2555). การบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขาเชิงบูรณาการ *สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.